

www.ketab.ir

فقه حکومتی مقارن

محمد رضا پیری

سرشناسه: پیری، محمدرضا، ۱۳۵۰.
عنوان و پدید آورنده: فقه حکومتی مقارن محمدرضا پیری.
مشخصات نشر: قم، آبات ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری: ۲۹۳ صفحه
شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۷۳۷۰ - ۳۷ - ۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: علوم سیاسی (فقه) - اصول فقه
موضوع: علوم سیاسی (فقه) - مطالعات تطبیقی
رده‌بندی کنگره: BP ۱۹۷۶
رده بندی دیویی: ۳۹۷/۳۹۷
شماره کتاب شناسی ملی: ۳۲۴۷۲۸
صحافی: گروه چاپ دیجیتال ملاگلی ۳۲۴۴۲۸۸

انتشارات آبات

۰۹۱۰۷۷۱۷۱۸۷

شناسنامه

عنوان کتاب: ..... فقه حکومتی مقارن
نویسنده: ..... محمدرضا پیری
ناشر: ..... آبات
تیراژ: ..... ۵۰۰ جلد
قیمت: ..... ۷۳/۰۰۰ تومان
نوبت چاپ: ..... چاپ اول / ۱۴۰۰

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

.....	مقدمه	۹
.....	فصل اول: ماهیت، ضرورت و چیستی فقه حکومتی	۱۰
.....	۱ - ۱. چیستی فقه حکومتی از دیدگاه امامیه	۱۱
.....	فصل دوم: مبانی کلامی فقه حکومتی	۲۵
.....	۲ - ۱. مبانی معرفت‌شناختی فقه حکومتی	۲۶
.....	۲ - ۲. مبانی هستی‌شناسی فقه حکومتی	۳۸
.....	۲ - ۳. مبانی انسان‌شناسی فقه حکومتی	۵۱
.....	۲ - ۴. مبانی الزام‌شناسی فقه حکومتی (باید و نبایدها)	۵۷
.....	فصل سوم: تاریخ و ادول فقه حکومتی	۶۹
.....	۳ - ۱. فقه حکومتی در تاریخ امامیه	۷۰
.....	۳ - ۲. فقه حکومتی در تاریخ اهل سنت	۷۹
.....	فصل چهارم: رویکردها و روش‌شناسی فقه حکومتی	۹۱
.....	۴ - ۱. رویکردها و روش‌شناسی فقه امامیه	۹۲
.....	۴ - ۲. رویکردها و روش‌شناسی فقه اهل سنت	۱۱۱
.....	فصل پنجم: مناسبات فقه و حکومت (رابطه فقه و سیاست)	۱۲۱
.....	۵ - ۱. نظریه‌های فقه و حکومت	۱۲۲
.....	فصل ششم: قواعد فقه الحکومه	۱۲۹
.....	۶ - ۱. قاعده عدم ولایت (حق تعیین سرنوشت)	۱۳۲
.....	۶ - ۲. قاعده حفظ نظام	۱۳۶
.....	۶ - ۳. قاعده «مساوات»	۱۵۱

- ١٥٧..... ٦ - ٤. قاعده «مواسات»
- ١٦٣..... ٦ - ٥. قاعده مصلحت عمومى
- ١٦٥..... ٦ - ٦. قاعده سلطنت
- ١٧٠..... ٦ - ٧. قاعده تقيه
- ١٧٥..... فصل هفتم: مسائل فقه الحكومه
- ١٧٧..... فصل هفتم: مسائل فقه الحكومه
- ١٧٨..... ٧ - ١. مسائل ساختارى حاكميت
- ٢٥٨..... ٧ - ٢. مسائل قضايى حاكميت
- ٢٧٥..... فهرست منابع

مقدمه

فقه حکومتی که در مقابل فقه سنتی ترسیم می‌شود، در صدد است که تمام ابواب فقهی را با رویکرد حکومتی بازخوانی نماید، به گونه‌ای که حاکم اسلام در اجرای این احکام، رویکرد حکومتی را لحاظ نماید. رویکرد حکومتی به فقه که برگرفته از ظرفیت‌های فقه شیعه است، در طول تاریخ فقهی شیعه به خاطر انزوای فقها شیعه از حکومت و در اقلیت بودن شیعیان کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛ وانگهی آنچه در طول تاریخ مورد توجه فقها بوده، مسأله فقه سیاسی به‌عنوان یکی از ابواب فقه است ولی با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، حضرت امام خمینی رحمه الله علیه، با مطرح نمودن رویکرد حکومتی به تمام ابواب فقه، ظرفیت‌های حکومتی فقه شیعه را برجسته نمود و از این منظر در صدد برپایی حکومت اسلامی برآمدند؛ با این که فقه حکومتی از مهم‌ترین مبانی امام خمینی رحمه الله علیه است ولی در طول چهار دهه انقلاب اسلامی از سوی اندیشمندان کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛ بر این اساس ضروری است که به ابعاد متفاوت این رویکرد پرداخته شود؛ ساحت‌هایی همچون ماهیت، مبانی، تاریخ تطور، قواعد و مسائل؛ از این روی نگارنده در این کتاب به مهم‌ترین این ابعاد خواهد پرداخت؛ همچنین تلاش شده است دیدگاه شیعه و اهل سنت در هر فصلی به صورت مقارنه‌ای بررسی گردد.

محمدرضا پیری

قم

اردیبهشت ۱۴۰۰

مصادف با رمضان المبارک ۱۴۴۲